

sygn. akt VII U 1654/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

27 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Kosicka

po rozpoznaniu 27 grudnia 2021 r. na posiedzeniu niejawnym w Warszawie

odwołania S. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.

z 27 września 2021 r., znak (...)

o wypłatę emerytury

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 1654/21

UZASADNIENIE

S. P. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z 27 września 2021 r. znak: (...). Pełnomocnik odwołującego zarzuciła skarżonej decyzji naruszenie art. 96 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, a także art. 32 i art. 67 ust. 1 Konstytucji RP poprzez zawieszenie wypłaty emerytury z powodu uprawnień do emerytury mundurowej wypłacanej przez Wojskowe Biuro Emerytalne. Pełnomocnik odwołującego wyjaśniła, że odwołujący pełnił służbę wojskową w okresie od 25 września 1970 r. do 30 kwietnia 1997 r. i na mocy decyzji z 11 czerwca 1997 r. przyznano mu prawo do emerytury wojskowej. Odwołujący osiągnął przy tym maksymalną wysokość emerytury wojskowej przy zachowaniu zasady nieprzekraczania 15% podstawy wymiaru świadczenia, z czego 75,10% wymiaru emerytury stanowiła wysługa emerytalna, zaś 15% wymiaru było związane ze stwierdzonym u niego inwalidztwem. Następnie w okresie od 1997 r. do 2021 r. odwołujący był zatrudniony jako pracownik cywilny, a z otrzymywanego przez niego z tego tytułu wynagrodzenia odprowadzane były obowiązkowe składki na ubezpieczenia społeczne. Zgodnie ze stanowiskiem odwołującego zaskarżona decyzja w części, w jakiej dotyczy zawieszenia wypłaty odwołującemu emerytury pozostaje sprzeczna z aktualną wykładnią przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin oraz ustawy emerytalnej dokonaną przez Sąd Najwyższy w wyroku z 24 stycznia 2019 r. sygn. akt I UK 426/17 w sprawie możliwości pobierania dwóch emerytur wypracowanych w odrębnych systemach. W orzeczeniu tym wskazani wyraźnie na zasadność zastosowania kryterium nie tyle podmiotowego, czyli daty przyjęcia do służby wojskowej, lecz przedmiotowego – w postaci sposobu, w jaki zostaje obliczona emerytura wojskowa. Jest to cecha relewantna, zrównująca sytuację prawną emerytów wojskowych powołanych do służby przed 1 stycznia 1999 r. i po dniu 1 stycznia 1999 r. (odwołanie k. 3-10 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy wyjaśnił, że na mocy skarżonej decyzji przyznał wnioskodawcy emeryturę w oparciu o art. 26 ustawy emerytalnej, przy czym wypłata świadczenia została zawieszona, ponieważ ubezpieczony pobiera emeryturę z Wojskowego Biura Emerytalnego. Odwołujący nie złożył wniosku o wypłatę emerytury Odnosząc się do argumentacji odwołującego organ rentowy powołał się na treść art. 2

ust. 1 pkt 1 i art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej oraz art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin wskazując, że z uwagi na przytoczone przepisy nie jest możliwe wypłacanie obu świadczeń (odpowiedź na odwołanie k. 23 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. P. ma prawo do emerytury wojskowej przyznane na podstawie decyzji Wojskowego Biura Emerytalnego z 1 maja 1997 r. znak: (...). Do ustalenia prawa do emerytury wojskowej oraz wysokości świadczenia ubezpieczonemu przyjęto procentowy wymiar emerytury w wymiarze 70,12%, na który złożył się okres służby wojskowej od 25 września 1970 r. do 30 kwietnia 1997 r. w wymiarze 16 lat, 7 miesięcy i 6 dni (decyzja WBE z 11.06.1997 r. k. 11-13 akta emerytalne WBE).

Po przejściu na emeryturę wojskową S. P. był zatrudniony w ramach stosunku pracy w Jednostce Wojskowej nr (...) w W. w okresie od 1 listopada 1997 r. do 31 grudnia 2003 r., a następnie w Jednostce Wojskowej nr (...) w W. w okresach od 5 stycznia 2004 r. do 31 marca 2004 r. oraz od 5 lipca 2004 r. do 30 sierpnia 2021 r. (świadczenia pracy: z 31.03.2004 r., z 30.08.2021 r., z 31.12.2003 r. – akta rentowe).

Okres zatrudnienia w Jednostce Wojskowej nr (...) w W. od 1 listopada 1997 r. do 30 września 2001 r. został doliczony odwołującemu do wysługi emerytalnej jako okres zatrudnienia po zwolnieniu ze służby wojskowej na podstawie decyzji Wojskowego Biura Emerytalnego z 12 października 2001 r. Doliczenie ww. okresu zatrudnienia nie miało wpływu na wysokość emerytury, której wymiar procentowy od 1 listopada 2000 r. wynosił 75,00% (pismo z WBE z 08.09.2021 r. – akta rentowe; decyzje WBE: z 26.10.2000 r. k. 54; z 12.10. 2001 r. k. 70 – akta emerytalne WBE).

Na 1 marca 2021 r. wysokość emerytury wojskowej S. P., z uwzględnieniem waloryzacji, wynosiła 3.357,18 zł (decyzja (...) z 5.03.2021 r. k. 140 – akta emerytalne WBE).

31 sierpnia 2021 r. S. P. zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z wnioskiem o emeryturę. Po rozpoznaniu wniosku organ rentowy decyzją z 27 września 2021 r. znak: (...) przyznał odwołującemu emeryturę w kwocie zaliczkowej od 1 sierpnia 2021 r. Wysokość emerytury została obliczona na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i wyniosła 2281,08 zł. Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę emerytury, ponieważ odwołujący pobiera emeryturę wojskową, informując, że ewentualne wznowienie wypłaty nastąpi po zakończeniu postępowania wyjaśniającego z WBE (wniosek o emeryturę, k. 1-3 a.r.; decyzja ZUS z 27.06.2021 r. – akta rentowe).

Następnie decyzją z 8 listopada 2021 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. przyznał S. P. emeryturę od 1 sierpnia 2021 r. ustalając jej wysokość jak w decyzji o przyznaniu emerytury w kwocie zaliczkowej oraz informując o zawieszeniu jej wypłaty z uwagi na to, że jest świadczeniem mniej korzystnym od emerytury wojskowej (decyzja ZUS z 08.11.2021 r. – akta rentowe).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach rentowych (a.r.), z wymienieniem kart poszczególnych akt. Dowody te nie budziły zastrzeżeń i zostały uznane przez Sąd w całości za wiarygodne. Stan faktyczny był przy tym bezsporny, spór koncentrował się natomiast na interpretacji przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem sporu w toczącym się postępowaniu jest prawo ubezpieczonego S. P. do wypłaty zawieszonych emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w sytuacji zbiegu tego świadczenia z emeryturą wojskową.

Analizując wskazany problem sąd miał na względzie, że zagadnienie pobierania zbiegających się świadczeń emerytalnych i rentowych, w tym emerytury nabywanej z powszechnego ubezpieczenia społecznego oraz wojskowej emerytury czy renty inwalidzkiej przyznawanej w oparciu o przepisy dotyczące zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy

zawodowych oraz ich rodzin, jest objęte regulacją art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r., poz. 291 – dalej jako ustawa emerytalna), który wprowadza regułę pobierania jednego świadczenia. Z tego wynika, że w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty uregulowanych w ww. ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z prawem do świadczeń przewidzianych w odrębnych przepisach z zakresu zabezpieczenia społecznego, niezależnie od ich ubezpieczeniowego czy też zaopatrzeniowego charakteru, obowiązuje ogólna zasada wypłaty jednego świadczenia. Z treści art. 95 ust. 1 i ust. 2 ustawy emerytalnej wynika nie budząca wątpliwości zasada prawa ubezpieczeniowego, zakładająca prawo do pobierania jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w sytuacji tzw. zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w tej ustawie, jak również w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie emerytalnej z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym, między innymi żołnierzy zawodowych.

Reguła pobierania jednego świadczenia emerytalno-rentowego znalazła swoje odzwierciedlenie również w art. 7 ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (tekst jedn. Dz. U. z 2020r., poz. 586 – dalej jako ustawa zaopatrzeniowa), który to przepis stanowi, iż w przypadku zbiegu prawa do emerytury lub renty przewidzianych w tejże ustawie zaopatrzeniowej z prawem do emerytury lub renty określonym w odrębnych przepisach (w szczególności w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) wypłaca się świadczenie wyższe lub wybrane przez osobę uprawnioną, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Na tle powyższego należy zatem stwierdzić, że zarówno art. 95 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jak i art. 7 ustawy zaopatrzeniowej wykluczają zatem możliwość wypłaty zbiegających się świadczeń wojskowych ze świadczeniami z ubezpieczeń powszechnych, poza wskazanymi przez ustawodawcę wyjątkowymi sytuacjami. Zasada pobierania jednego świadczenia doznaje wyjątku, między innymi w art. 96 ust. 1 ustawy emerytalnej, który w punkcie 1 odnosi się do renty inwalidy wojennego i wojskowego, którego niezdolność do pracy pozostaje w związku ze służbą wojskową, w punkcie 2 dotyczy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2020r., poz. 517); natomiast w punkcie 3 odnosi się do prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy, wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy lub chorobą zawodową, co znajduje rozwinięcie w art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Z kolei wyjątek od ogólnych zasad wypłacania jednego świadczenia, wynikający z art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dotyczy przypadku emerytur wojskowych obliczonych na podstawie art. 15a ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, to jest emerytury żołnierza, który został powołany do zawodowej służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r.

Wypada przy tym zaznaczyć, że zasada prawa do pobierania tylko jednego świadczenia z zakresu zabezpieczenia społecznego nie jest nowa i została do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przejęta z ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Zagadnienie związane z prawem do pobierania jednego ze zbiegających się świadczeń emerytalno-rentowych zostało również omówione w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Warto przy tym zaznaczyć, że w dacie, kiedy zostało złożone odwołanie, judykatura nie była w tym względzie jednolita. Między innymi w wyrokach z 4 grudnia 2013 r. (II UK 223/13, LEX nr 1394110), z 8 maja 2012 r. (II UK 237/11, OSNP 2013, nr 7-8, poz. 91) oraz z 24 maja 2012 r. (II UK 261/11, LEX nr 1227967), Sąd Najwyższy opowiedział się przeciwko możliwości jednoczesnego pobierania świadczenia wypłacanego z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz z zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Natomiast w innych orzeczeniach, szczególnie tych, na jakie powołała się strona odwołująca się w treści odwołania (wyrok Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2019 r., I UK 426/17), wskazano że o zastosowaniu wyjątku od zasady wypłacania jednego świadczenia decyduje brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu „cywilnego” stażu emerytalnego, a nie data przyjęcia żołnierza zawodowego do służby wojskowej.

Ostatecznie, rozstrzygając różne poglądy prezentowane w orzecznictwie, Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów z 15 grudnia 2021 r. (III UZP 7/21, LEX nr 3274620) wyraził pogląd, że ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez niego. Powyższy pogląd obrazuje aktualny kierunek wykładni orzecznictwa poświęcony omawianej wyżej kwestii.

Sąd, uwzględniając pogląd zaprezentowany w ww. uchwale oraz dokonując wykładni językowej i systemowej przedstawionych powyżej regulacji prawnych, przyjął, że S. P., chociaż nabył prawo do emerytury wojskowej, jak również emerytury z FUS z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego, to jest uprawniony do pobierania wyłącznie jednego z tych świadczeń. W przedmiotowej sprawie nie zostały spełnione przesłanki, umożliwiające odstąpienie od ogólnej zasady wypłacania jednego świadczenia. W realiach rozpatrywanego przypadku nie znajduje zastosowania przepis art. 95 ust. 2 ustawy, z racji tego, że ubezpieczony pozostawał w służbie wojskowej przed 2 stycznia 1999r. i przyznane mu przez Wojskowe Biuro Emerytalne świadczenie nie zostało obliczone wedle zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Należy przy tym pamiętać, że omówione wyżej przepisy odnoszące się do wyjątków od reguły wypłacania jednego świadczenia, jako regulacje szczególne podlegają wykładni ścisłej, a ich rozszerzająca interpretacja jest niedopuszczalna.

Mając powyższe na uwadze sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł o oddaleniu odwołania.